

Hanno Pevkur
Kaitseministeerium

Meie 3.11.2025 nr 2-1/80161/19

Riigikontrolli aastaaruande 2024–2025 edastamine

Austatud kaitseminister

Edastan Teile tänavuse Riigikontrolli ülevaate riigi vara kasutamise ja säilimise kohta, mille fookuses on seekord transpordi ja liikuvuse valdkonna eesmärgid ning tegelikkus. Riigikontroll on viimastel aastatel transpordi ja liikuvuse valdkonnas teinud pea tosin auditit. Uurisime temaatilise aastaaruande tarbeks, kuidas on edenenud valdkonna eesmärkide saavutamine – millised auditites tuvastatud probleemid on endiselt aktuaalsed ja lahendamata.

Transpordi ja liikuvuse valdkonna läbivaks jooneks on ambitsioonikad eesmärgid ja kulukad kohustused, mille saavutamine või täitmine ei ole riigi rahaliste võimaluste tõttu realistlik.

Riigiteede seisukorra säilitamiseks, riigiteede ja raudteede ehituseks ning raudteel turvalisuse suurendamiseks on perioodil 2026–2030 puudu **vähemalt 1,35 miljardit eurot**. Summa on veelgi suurem, kui Rail Balticu I etapi ehitustööde lõpetamiseks saab Eesti Euroopa Liidu uue perioodi eelarvest vähem kui loodetud 1,2 miljardit eurot. Võimalused sellel perioodil sedavõrd suures mahus transpordi ja liikuvuse valdkonna lisarahastamiseks on piiratud ning raha vajavad ka teised valdkonnad – võtame kas või näiteks tervishoiu, sotsiaalkaitse või mõne muu valdkonna. Kitsast manööverdamisruumi näitab see, et kahel järgmisel aastal ulatub eelarvepuudujääk prognoosi järgi maksimaalselt lubatava 4,5%-ni sisemajanduse kogutoodangust ning 2029. aastal 3,6%-ni.

Riigi arengukavad ja neis seatud sihid ei tohiks aga olla enesepettus, vaid peaksid kõnelema realistlikult sellest, millised on riigi prioriteedid, ja esitama jõukohaseid valikuid.

Seega on oluline, et Vabariigi Valitsus koostöös Riigikoguga otsustaks, millised eesmärgid, mis tähtjaks ja mis rahaga tuleb kindlasti ära teha ning mida ja kuidas oleks võimalik veel kokku tõmmata või ajatada. Samuti on oluline välja selgitada, mida need otsused endaga kaasa toovad ehk millised on nende otsuste tulemusel aasta või kümne pärast meie teed, raudteed, ühistransport ja liiklusolukord. Veelgi enam, milline on meetmete rakendamise või rakendamata jätmise mõju Eesti arengule, sealhulgas regionaalarengule, tööhõivele ja konkurentsivõimele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Janar Holm
riigikontrolör

Lisa: Ülevaade riigi vara kasutamisest ja säilimisest 2024.–2025. aastal. Transpordi ja liikuvuse valdkonna eesmärgid ja tegelikkus